

Vybrané vzorce (vztahy) ze středoškolské matematiky

Základní vzorce pro úpravy algebraických výrazů

$$a - (b + c) = a - b - c, \quad a(b \pm c) = ab \pm ac$$

$$(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2, \quad (a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$$

$$(a + b)^3 = a^3 + 3a^2b + 3ab^2 + b^3, \quad (a - b)^3 = a^3 - 3a^2b + 3ab^2 - b^3$$

$$a^2 - b^2 = (a - b)(a + b), \quad a^3 - b^3 = (a - b)(a^2 + ab + b^2)$$

Vzorce pro počítání s mocninami a odmocninami (pokud mají uvedené výrazy smysl)

$$a^r \cdot a^s = a^{r+s}, \quad \frac{a^r}{a^s} = a^{r-s}, \quad (a^r)^s = a^{rs}, \quad (ab)^r = a^r b^r,$$

$$\left(\frac{a}{b}\right)^r = \frac{a^r}{b^r}, \quad a^{-r} = 1/a^r, \quad a^{r/s} = \sqrt[s]{a^r} \quad \sqrt[r]{ab} = \sqrt[r]{a} \sqrt[r]{b}$$

Kvadratická rovnice

$$ax^2 + bx + c = 0, \quad a \neq 0 \quad \text{má řešení} \quad x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{D}}{2a}, \quad \text{kde diskriminant } D = b^2 - 4ac$$

Základní vlastnosti logaritmů ($x > 0, y > 0$, základ $a > 0, a \neq 1$)

$$\log_a xy = \log_a x + \log_a y, \quad \log_a \left(\frac{x}{y}\right) = \log_a x - \log_a y, \quad \log_a x^r = r \log_a x$$

$$\log_a 1 = 0, \quad \log_a \left(\frac{1}{x}\right) = \log_a 1 - \log_a x = -\log_a x, \quad \log_a a = 1$$

Goniometrické funkce, základní vzorce

$$\operatorname{tg} x = \frac{\sin x}{\cos x}, \quad x \neq \frac{\pi}{2} + k\pi, \quad \operatorname{cotg} x = \frac{\cos x}{\sin x}, \quad x \neq k\pi$$

Pro každé $\alpha \in \mathbb{R}$ platí:

$$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1, \quad \sin 2\alpha = 2 \sin \alpha \cos \alpha, \quad \cos 2\alpha = \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha$$

Aritmetická posloupnost

je zadána rekurentním vztahem $a_{n+1} = a_n + d$, kde d je diference, $n \in \mathbb{N}$, t.j. přirozené číslo

$$n\text{-tý člen: } a_n = a_1 + (n-1)d, \quad \text{součet prvních } n \text{ členů: } s_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$$

Geometrická posloupnost

je zadána rekurentním vztahem $a_{n+1} = a_n \cdot q$, kde q je kvocient, $n \in \mathbb{N}$,

$$n\text{-tý člen: } a_n = a_1 \cdot q^{n-1}, \quad \text{součet prvních } n \text{ členů: } s_n = a_1 \frac{q^n - 1}{q - 1}$$

Komplexní čísla

Imaginární jednotka i : $i^2 = -1$

$z = a + bi$ algebraický tvar komplexního čísla z

$\bar{z} = a - bi$ číslo komplexně sdružené s číslem $z = a + bi$

$|z| = \sqrt{a^2 + b^2}$ absolutní hodnota (velikost) komplexního čísla $z = a + bi$

$z = |z|(\cos \alpha + i \sin \alpha)$ goniometrický tvar komplexního čísla z

Moivreův vzorec: $(\cos \alpha + i \sin \alpha)^n = \cos n\alpha + i \sin n\alpha, \quad n \in \mathbb{N}$

Tvar rovnice přímky v rovině

obecný $ax + by + c = 0$; $\mathbf{n} = (a, b)$ je normálový (kolmý) vektor k přímce

směrnicový $y = kx + q$; k je směrnice, q je úsek na ose y vyřazený přímkou
nebo $y - y_0 = k(x - x_0)$; k je směrnice, $M = [x_0, y_0]$ je bod přímky

úsekový $\frac{x}{p} + \frac{y}{q} = 1$, kde $p \neq 0, q \neq 0$ jsou úseky na osách x, y

parametrický $X = A + t\mathbf{u}, t \in \mathbb{R}$; $A = [a_1, a_2]$ je bod, $\mathbf{u} = (u_1, u_2)$ je směrový vektor